

Svartsö i slutet av oktober

Den mörkare tiden på året har också nått skärgården. Än kan man visserligen förundras över de lugnande höstfärgerna. Soliga dagar är den klara och lite kyliga luften underbart uppfriskande. Men visst, det är annorlunda än i somras. Nu finns det mer tid att njuta av Svartsö och fortfarande en hel del man kan göra på ön.

Några avkopplande dagar på **Svartsö Skärgårdshotell & Vandrarhem** med egen bastutid skapar energi inför vintern. Kommer du hit en fredag kan du njuta av en god middag med eller utan ett glas i handen på **Bistro Sågen** från kl 17 till 22. Öppet på fredagar fram till och med 12 december. **Svartsö lanthandel** erbjuder besökare delikatesser och allt annat man kan tänka sig behöva och har öppet alla dagar (utom söndagar). Kan vara värt att titta in och handla och passa på att ta en kopp kaffe och få tips om utflykter på ön, till fots eller med hyrd cykel. Det finns markerade stigar att vandra på, men tänk på att du är gäst i en känslig natur. Själslig tillfredsställelse kan du få på hembygdsgården i Alsvik den **7 december kl 11** då Värmdö församling arrangerar **adventsgudstjänst** tillsammans med hembygdsföreningen.

Titta runt också på hemsidan och använd dig gärna av företag som finns ön.

Svartsörådet fortsätter att bevaka frågor som berör ön

Region Stockholm har inom ramen för den kommande utvecklingsplanen för Stockholmsregionen satt igång ett projekt om villkoren för besöksnäringen och möjligheter till säsongsförlängning. Tillsammans med Sandhamn, Utö och Grinda kommer näringar på Svartsö bidra med kunskap och idéer.

Den som redan har en idé och som behöver finansiering kan besöka Leader Stockholmsbygds (#MITTSVARTSÖ) "pop-up kontor" på vandrarhemmet torsdagen den 30 oktober mellan kl 14 och 19. För er som kommer utifrån är närmaste brygga Svartsö Norra. Vi fortsätter förstås också att följa arbetet med RUFS2060 i sin helhet och bevakar hur skärgårdsfrågorna hanteras. Inte minst regionens planer för sjötrafik är avgörande för oss. Det ska vara möjligt att arbetspendla, ha direktförbindelse till Stockholm, rimlig service vid replipunkterna och godstrafik som inte hindrar näringarna på öarna utan landförbindelse.

Bostäder vid skolan

Planerna på bostäder vid skolan ska nu börja omsättas med ett detaljplanearbete (planerad till perioden 2025-2027). Svartsörådet följer arbetet, men det är förstås ett projekt som Värmdö kommun håller i. Vi kan genom olika kanaler förmedla uppfattningar och åsikter från ön, men har inte själva tagit ställning till det aktuella projektet. På annat sätt än att vi bejakar att det ska vara möjligt att etablera sig på ön, hitta en bostad eller själv bygga, och att det ska vara lättare med generationsskiftet på

fastigheterna. Det förutsätter att det råder rimliga villkor för boende och att det finns en samhällelig infrastruktur (förskola, skola, kollektivtrafik m.m.).

Planer på ändrad avfallshantering

Det finns planer på att ta bort den *fastighetsnära avfallshämtningen* och ersätta det med större uppsamlingskärl vid några platser på ön där man även kan sortera sådant som plast och kartong. Nuvarande soptunnor vid bryggorna Söderboudd, Skälvik och Svartsö Norra kommer troligen att avvecklas. Än finns ingen fastställd tidplan, men mycket talar för att nyordning kommer att införas under kommande år. Svartsörådet har påpekat att det är viktigt att lokal kunskap tillvaratas i omgörningen och även att återvinningscentralen uppgraderas med att kunna ta emot visst riskavfall.

Skolan

Vikande elevunderlag är ett gissel för många skolor i Sverige. Skärgårdsskolorna är förstås extra känsliga och ständigt hotade. I dagsläget finns ingen förändring beslutad för Svartsö skola. Verksamheten som omfattar förskola och årsklasserna 1-5 pågår. Vi tror att skolan är viktig för hela ö-samhället och verkar för att det ska vara lätt att välja skolan på Svartsö även för elever från kringliggande öar som inte ligger i Värmdö kommun.

Öppna landskap

Svartsörådet svarar för insamling till en fond för **öppna landskap**. Under året har vi gett bidrag även till jaktlag för att stimulera ökad avskjutning av vildsvin. Det finns möjlighet att söka bidrag från fonden för olika projekt som gynnar kultur- och landskapsvård. Summorna är inte jättestora, men kan vara värdefullt bidrag vid genomförande. Du kan också själv stödja fonden genom bidrag eller genom att låta din pant för returflaskor hamna i fonden. Säg bara till om öppna landskap i lanthandelns kassa. Eller Swish till **123 667 86 92**. Meddela att det är för öppna landskap.

Viktiga öbor får ett stort tack

Genom ett initiativ av Lena (Hedelin) och Björne (Wikholm) finns det nu en långbänk vid Skälviks brygga. Den nya bänken lutar sig mot brygghusets vägg och ger skydd för många vindförhållanden och vila för trötta ben. Tack!

Turid (Stenhaugen) och Rolf (Kling) avslutar vid årsskiftet en lång period av lantbruksverksamhet och har med sina får hållit landskapet öppet. Stort tack för många år med arbete för att hålla ön attraktiv. Turid har för flera år sedan varit ordförande för Svartsörådet, i vars styrelse även Rolf senare har ingått.

Verka för utveckling och framtid på Svartsö

På en ganska liten ö utan landförbindelse i Värmdö kommuns skärgård i stora Stockholmsregionen behöver civilsamhället ofta ta ett större ansvar än på fastlandet

för att det ska vara möjligt att vistas här. Öns lanthandel, entreprenörer, skola, hotell, krogar, brandväret och många fler bidrar till en levande ö. Utan engagerade öbor, fritidsboende och besökare skulle det inte finnas ett levande samhälle året runt. Svartsörådet är en förening för alla som vill bevaka och påverka samhällsfrågor, inom främst region och kommun, och de villkor och ramar som anges. Vi verkar för en levande skärgård som balanserar önskad utveckling med bevarandeintressen och respekt för skärgårdens kultur och natur.

Du kan bidra till arbetet genom att bli medlem i föreningen. Ange ditt namn och din e-postadress och betala 150 kronor genom att swisha till 123 667 86 92. Ett medlemskap omfattar hela hushållet om du inte anger annat. Vill du delta mer aktivt i föreningens arbete kan du kontakta någon av styrelseledamöterna eller genom hemsidan svartso.se. Allt arbete inom föreningen sker utan ersättningar och på frivillig basis.

Till minne av Anita Heurlin

I början av oktober nåddes vi av det ledsamma beskedet om Anitas bortgång. En profilstark öbo, nuvarande och mångårig styrelseledamot i Svartsörådet, samt verksam på många sätt för att stärka öns framtid, har lämnat oss.

Anita var genuint intresserad av öns historia, natur och kultur. Hon verkade även i en anda av att vilja bidra till hela kommunens utveckling och blundade heller inte för de stora frågorna i livet. Trots sviktande fysisk förmåga tog hon sig till olika möten och arrangemang och deltog aktivt. Vi kommer sakna hennes kunskaper om ön, men ännu mer henne som den person som tog människans ansvar och förmåga på allvar.